

De koe in de porseleinkast

Kanttekeningen bij het landbouwbeleid

De 45-jarige Ernst van der Schans is veehouder in Well-Ammerzoden. Op in totaal 110 hectare grond (eigen grond en van derden) houdt hij 400 melkkoeien. De boerderij produceert landelijk verkrijgbare zuivelproducten voor het topsegment van de markt, wat een toegevoegde waarde is, maar ook veel toegevoegde kosten met zich meebrengt. Ernst van der Schans zet kritische kanttekeningen bij het D66-landbouwbeleid en de plannen voor de landbouw in het D66 concept-verkiezingsprogramma.

Landbouw is primair een middel van bestaan, een economische activiteit. Dit gegeven dient het uitgangspunt van beleid te zijn, ontkenning hiervan werkt contra-productief. De grondgebonden landbouw kent echter een laag rendement. Degenen die voor deze sector kiezen, houden heel veel van hun vak en accepteren veel uren voor weinig inkomen. Het zijn liefhebbers die veelal gevoelig zijn voor enige maatschappelijke waardering voor hun inzet voor de instandhouding van het landschap, bij voorbeeld door weidevogelbeheer. De minister van Landbouw roept weerstand op en gedraagt zich als een olifant in een porseleinkast als hij zegt boeren niet te begrijpen omdat ze maar door blijven gaan met hun bedrijf terwijl ze in feite bij de verkoop 'schatrijk' zouden zijn.

Premies

D66 wil een andere landbouw, zo staat bij punt 73 in het concept-verkiezingsprogramma. De landbouwsector moet een bijdrage leveren aan een divers landschap en een rijke natuur. Mijns inziens is er al veel veranderd en moet het veranderings- en bewustwordingsproces vooral gestimuleerd worden. Zelfs in de Bommelerwaard is er een vereniging voor agrarisch natuur- en landschapsbeheer. Deze vereniging van agrariërs en niet-agrariërs stimuleert weidevogelbeheer en diverse aanplantingen en realiseert begrip over en weer. Het wildbeheer inzake vossen, kraaien en roeken is

door Ernst van der Schans echter desastreus voor de weidevogelpopulatie: de nieuwe Faunawet frustreert in plaats van te stimuleren.

Boeren krijgen wat D66 betreft landschapspremies als hun werkzaamheden passen in het natuurbeleid van de nationale overheid. Dat is wat mij betreft prima onder twee voorwaarden. De premies moeten een reële vergoeding zijn voor degene die hieraan mee willen en kunnen doen en ze moeten ook geen totaalverbod op iedere ontwikkeling inhouden. Bedrijven en ondernemers die primair met hun agrarisch bedrijf bezig willen zijn, moet binnen randvoorwaarden ontwikkelingsruimte geboden worden.

Koe in de wei

D66 wil de intensieve veehouderij terugdringen, zo staat onder punt 75 in het concept-verkiezingsprogramma. Er dienen mijns inziens minimale eisen te gelden ten aanzien van dierenwelzijn en dergelijke maar die kunnen in een open markt niet te veel afwijken van eisen elders. Vanuit nostalgie menen we vaak dat het ideaalbeeld de grazende koe en de scharrelende kip is. Inmiddels weten we dat de gezondste eieren van de batterij-kippen komen. Dat heeft evenmin mijn sympathie, maar het alleen maar verbieden van batterijen zonder goed gezondheidsalternatief is kortzichtig. Bovendien zou dit het einde betekenen van 80 tot 90 procent van de Nederlandse legpluimveehouderij. Gevolg: leve de import van batterij-eieren.

Uit een oogpunt van landschapsbeheer is het absoluut gewenst dat er koeien in de wei lopen. De belangrijkste oorzaak voor het volledig opstallen van de melkkoe ligt in de mestwetgeving. Volgens mij is de huidige mestwetgeving doorgesloten als gevolg van een, achteraf gezien jarenlang te tolerant systeem. De huidige normering is echter te streng. De normering is gebaseerd op de gemiddelde Europese grond. Nederlandse grond is als gevolg van grondsoort, klimaat en vakmanschap veel productiever. Een grotere output van mineralen wordt gerealiseerd maar daar is een grotere input voor nodig.

De Nederlandse koe in de wei is mooi. Het welzijn van de Nederlandse koe in de moderne stallen is minstens zo goed gewaarborgd als buiten. Het huidige mestbeleid dwingt de koeien op stal wat ook vanuit landschapsbeheer een ongewenste ontwikkeling is. ♦

Foto: Herman Wouters